

Azərbaycan Respublikasının
Medianın İnkişafı Agentliyi

Dini və milli tolerantlıq, millətlərarası münasibətlərin inkişaf etdirilməsi

Müxtəlif xalqların və dinlərin nümayəndələrinin əminamənlik, sülh və rifah içində yaşadığı Azərbaycan tolerantlığın və multikulturalizmin ünvanlarından biri olaraq seçiyələndirilir. Şərqlə Qərbin qovşağında yerləşən, ayrı-ayrı mədəni dəyərləri əks etdirən Azərbaycan palitrasında dini müxtəliflik də öz ifadəsini tapır.

İndiyə qədər ölkəmizin ev sahibliyi ilə keçirilən müxtəlif profilili beynəlxalq tədbirlərdə, ayrı-ayrı platformalarda tolerantlığın və multikulturalizmin Azərbaycan nümunəsi, modeli təqdir edilib, bəyənilib.

Dövlətimizin müsəlman və xristian abidələrinin bərpasına eyni səviyyədə yanaşması...

Uzun illər Ermənistanın təcavüzkarlıq siyasətindən əziyyət çəkən Azərbaycan dövləti monoetnik və faşist dövlətin ərazilərimizdə törətdiyi mədəni irs cinayətləri ilə də qarşılaşıb. Torpaqlarımız düşmən işğalından azad edildikdən sonra kəndlərimizdə, qəsəbə və şəhərlərimizdə mövcud olmuş mədəni-dini abidələrin dağıldığını, məhv edildiyinin şahidi olduq. Gördüyümüz mənzərədən dəhşətə gəldik. Özlərini xristian təəssübkeşi kimi qələmə verməkdə iddialı olan Ermənistan Qarabağda və ətraf rayonlardakı xristianlıq dövrü Azərbaycan dini abidələrinə qarşı da vandalizm aktları törədiblər. Təbii ki, müsəlman dini ibadət yerlərində, məscidlərdə də analoji vandal aktları həyata keçiriblər. Məsələ burasındadır ki, Ermənistan törətdiyi bu müharibə cinayətlərinə görə hələ hər hansı bir təzminat ödəməyib. Əlbəttə, bu yaxın gələcəkdə beynəlxalq məhkəmələrdə çözülməkdir. Amma fakt budur ki, azad ərazilərimizdə həm müsəlman, həm də xristianlıq dini abidələrinin bərpası ilə birbaşa Azərbaycan özü məşğul olur. Dövlətimizin müsəlman və xristian abidələri-

nin bərpasına eyni səviyyədə yanaşması Azərbaycandakı tolerantlığın göstəricilərindən biridir. Dini abidələrin bərpası sahəsində həyata keçirilən tədbirlərin çox böyük əhəmiyyəti var. Biz vaxtilə Ermənistanın dağıtdığı, məhv etmək istədiyi abidələrin Azərbaycan dövlətinin və Heydər Əliyev Fondunun dəstəyi ilə bərpa edildiyini görürük.

Xatirinizə gəlsə, 2021-ci ilin dekabrında Heydər Əliyev Mərkəzində "İşğaldan azad edilmiş ərazilərdə mədəni irs abidələrinin bərpası üzrə layihələr: hədəflər, çağırışlar, xüsusiyyətlər, perspektivlər" mövzusunda "dəyirmi masa" da keçirilmişdi. Həmin tədbirdə Prezidentin köməkçisi Anar Ələkbərov diqqət çəkən fikirlər səsləndirirdi: "...Birinci vitseprezident, Heydər Əliyev Fondunun prezidenti Mehriban Əliyeva 2020-ci il dekabrın 8-də Fondun işğaldan azad edilən ərazilərdəki mədəni-dini abidələrin, məscidlərin bərpası üzrə layihəyə başladığını bəyan etdi. Bununla da Heydər Əliyev Fondu tarixi bərpa işlərində dövlət tərəfindən həyata keçirilən layihələrə vətəndaş cəmiyyətinin üzvü kimi öz dəstəyini göstərir. Heydər Əliyev Fondunun prezidenti Mehriban xanım Əliyevanın göstərişi ilə regionda icrasına başlanılan layihəyə yerli mütəxəssislərlə yanaşı, xarici ekspertlər də dəvət olunublar..."

"Azərbaycan dövləti fərq qoymadan bərpa prosesini həyata keçirir" Milli Cəbhə Partiyasının

Dini və milli tolerantlıq azad edilmiş Qarabağda dövlət siyasətinin əsas məqsədidir..

sədr müavini, ilahiyyatçı Tural İrfan "Bakı-Xəbər"ə şərhində bildirdi ki, Azərbaycan dövləti müsəlman və qeyri-müsəlman abidələrinə fərq qoymadan onların hamısını bərpa etmək iradəsini ortaya qoyub. O qeyd etdi ki, Azərbaycan dövlətinin əsas hədəflərindən biri işğal dövründə erməni vandalizminə məruz qalan həm müsəlman, həm də xristian dini məbədləri, məscidləri əsaslı şəkildə bərpa etməkdir. Dövlətimizin bu işi böyük uğurla həyata keçirdiyini deyən müsahibimiz qeyd etdi ki, Azərbaycan bunu beynəlxalq aləmdən maliyyə dəstəyi almadan edir. "Bilirsiz ki, işğalda olan torpaqlarımız azad olunandan sonra orada bizim bir çox tarixi məbədlərimiz, abidələrimiz, məscidlərimiz bərpa edilməyə başladı. Bunların içində əsasən alban-udi kilsəsinə aid olan abidələrimiz də var, eyni zamanda məscidlərimiz də mövcuddur. Həm xristian, həm də islam abidələrinin bərpasında Azərbaycan dövləti fərq qoymadan bərpa prosesini həyata keçirir. Azərbaycan heç bir ölkədən, müsəlman və xristian dünyasından kömək ummadan, gözləmədən bu işləri həyata keçirir. Zətən, müsəlman və xristian ölkələri də bu məsələdə Azərbaycana hər hansı bir yardım göstərmirlər. İndi burada müəyyən istisnalar ola və qarşılıqlı dəstək verə bilər. Bu hal da mümkündür. Amma böyük ölçüdə müsəlman və xristian ölkələri maliyyə dəstəyi və s vermir. Bunun da öz səbəbləri var. Azərbaycan həmişə tolerantlığı yaşadı və qeyri-müsəlman dinlərə münasibətdə də nümunəvi davranış göstərmişdir. Azərbaycan dini abidələrin bərpasında hər zaman aktivlik göstərir. Hətta Paris Notr Dam kilsəsinin bərpasında da Azərbaycan öz səylərini göstərmişdir. Orada iştirak edib. Amma son dövrdə Fransanın Qarabağ məsələsində Azərbaycana qarşı münasibətini, bizə qarşı şər-böhtan kampaniyasını hər birimiz təəssüflə müşahidə etdik".

"Azərbaycan dövləti həm məscidləri, həm də kilsələri təmir-bərpa edir"

Azad edilmiş ərazilərdəki həm xristian, həm də müsəlman dini ocaqlarının, kilsələrin, məscidlərin Azərbaycan xalqına aid olduğunu deyən T.İrfanın sözlərinə görə, Azərbaycan həmişə tolerantlığı yaşadı. "Azərbaycan dövlətinin özünün maddi resursları var və maddi baxımdan başqalarının köməyinə ehtiyac yoxdur. Azərbaycan dövləti həm məscidləri,

həm də kilsələri təmir-bərpa edir. Bu çox gözəl addımdır. Erməni vandalizminə məruz qalan abidələrimizin hamısının dünyada tanınması və erməni vandalizminin nə olduğunu beynəlxalq aləmə təqdim edilməsi, bu işin davamlı görülməsi çox vacibdir. Müəyyən xristian və müsəlman dövlətləri bu

sahədə aktivlik göstərməlidir. Azərbaycana ən azından təbliğat məsələsində dəstək göstərilməlidir" - deyər T.İrfan qeyd etdi.

İradə SARIYEVA

Yazı Azərbaycan Respublikasının Medianın İnkişafı Agentliyinin maliyyə dəstəyi ilə çap olunur.